

Voorstel regioraad

Auteur : Dennis Ellenbroek

Datum : 25 maart 2009

Code : 2009/2

Reg.nr. : 09001180

Agendapunt: 9

Onderwerp : Invoering egalisatiereserves voor zakelijke dienstverlening GGD

Samenvatting

De GGD werkt gericht aan verbetering van de bedrijfsvoering voor het taakonderdeel zakelijke dienstverlening, welke ruwweg bestaat uit projecten en tarieftaken. Aan deze vorm van dienstverlening zitten enkele financiële risico's vast. Teneinde deze risico's af te dekken en aanvullende knelpunten in de bedrijfsvoering weg te nemen, wordt voorgesteld om een egalisatiereserve in te stellen voor zowel projecten als tarieftaken.

Aan de regioraad,

De laatste jaren heeft de GGD het thema "bedrijfsvoering" hoog op de agenda staan. Zo is onlangs een begrotingsscan uitgevoerd, waarmee een betere basis is gelegd voor een prestatiegerichte en transparante dienstverlening. Verder wordt gestreefd naar borging van proceskwaliteit door middel van HKZ-certificering. Ook neemt de GGD uiteraard deel aan verbeteringen in de bedrijfsvoering die vanuit het concern (Bestuurs- en Bedrijfsbureau) worden geïnitieerd, zoals op het gebied van planning & control.

In aanvulling daarop zijn de pijlers van de GGD de komende periode ook gericht op de "zakelijke dienst". De zakelijke dienst heeft een toevoegende waarde op het wettelijke aanbod van de GGD. Deze vorm van dienstverlening valt ruwweg uiteen in een tweetal deelgebieden, namelijk projecten en tarieftaken (bijvoorbeeld reizigersvaccinaties). Over de inrichting, inkadering en organisatorische inbedding van deze vorm van dienstverlening heeft de organisatie nagedacht. De GGD werkt in dit stadium de actiepunten, die daaruit zijn voortgekomen, verder uit.

Bedrijfsvoering is een tactisch vraagstuk dat grotendeels behoort tot het domein van het management. Enkele onderwerpen echter vragen ook om bestuurlijke goedkeuring. Het onderhavige voorstel heeft implicaties voor de financiering van de zakelijke dienstverlening en dient daarom te worden behandeld in uw raad. Concreet wordt gevraagd akkoord te gaan met instelling van een egalisatiereserve voor zowel de projecten van de GGD als voor de tarieftaken van de GGD, teneinde de financiële risico's die volgen uit deze vorm van dienstverlening weg te nemen en aanverwante knelpunten in de bedrijfsvoering op te lossen.

Projecten

De GGD stelt zich om twee redenen als een projectbureau op. Enerzijds om te voorzien in de behoeften van derden: veel partijen in "het veld" zien de GGD als de aangewezen instantie om dergelijke projecten aan te nemen. Anderzijds om eigen doelstellingen te verwezenlijken: het recente verleden heeft aangetoond dat de projecten een belangrijke bijdrage leveren aan de generieke doelstellingen van het domein Gezondheid. Het is dus wenselijk dat deze projecten worden voortgezet.

De GGD begeeft zich in dit verband in een bedrijfsmatige setting, waarbij het een voorwaarde is dat de GGD ondernemend is en een marktgericht beleid voert. De doelstelling is ook soortgelijk aan die van een marktpartij: continuïteit is alleen gewaarborgd als de inspanningen renderen. Echter het rendement op de geleverde inspanningen is en blijft afhankelijk van de projectinkomsten. En deze inkomsten zijn variabel, omdat de "orderportefeuille" jaarlijks fluctueert.

In situaties waarin een dergelijk golvend patroon zich voordoet, wordt de financiële exploitatie vaak geëffend (denk hierbij bijvoorbeeld aan de egalisereserve die is ingesteld voor parkeergelden (domein Leefomgeving), omdat deze inkomsten direct worden beïnvloed door de weersomstandigheden). Een soortgelijke egalisereserve is daarom voor de projecten van de GGD eveneens functioneel.

Tarieftaken

Tarieftaken zijn taken die worden uitgevoerd ten behoeve van specifieke doelgroepen in Twente (burgers, bedrijfsleven, en /of gemeenten). Concreet worden de Reizigerszorg en de activiteiten op het gebied van Hygiëne en Veiligheid (o.a. inspecties kinderopvang, tatoeeshops, prostitutiebedrijven) onder de noemer "tarieftaken" geschaard¹. De daaruit volgende kosten worden daarom ook verhaald op deze doelgroepen door middel van tariefstelling. In de begroting is daarom als uitgangspunt aangehouden dat in relatie tot deze taken tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat moet worden behaald.

Uiteraard is de "break-even"-eis in de begroting een solide uitgangspunt. De GGD zal ook hier continue naar streven. Echter ook ten aanzien van deze vorm van dienstverlening zijn enkele risico's in de bedrijfsvoering niet uit te sluiten. Zo fluctueert bij tarieftaken jaarlijks de omzet. Dit terwijl er wel een zekere constante is in de personele kosten. Maar ook aan de kostenzijde kunnen financiële nadelen ontstaan in verband met ziekte. De GGD moet bestand zijn tegen dergelijke risico's om stelselmatig te kunnen voldoen aan het kostendekkende uitgangspunt. Een egalisereserve is voor de tarieftaken om die reden evenzeer verdedigbaar.

Additionele voordelen van een egalisereserve

Zoals verwoord in de vorige passages is het, gegeven het uitgangspunt van jaarlijkse kostendekkendheid, praktischer om te beschikken over een egalisereserve, waarmee de pieken en dalen in de omzet (maar soms ook in de kostensfeer) zijn op te vangen. Er zijn echter ook bijkomstige voordelen:

- 1) Door het instellen van een egalisereserve wordt voorkomen dat de risico's in de bedrijfsvoering (omzet- en kostenfluctuatie) niet meer wordt afgewenteld op gemeenten. De zakelijke dienst wordt ook uitgevoerd ten behoeve van andere doelgroepen dan de gemeenten. Het past daarom niet dat de risico's bij gemeenten wordt neergelegd.
- 2) Door het instellen van een egalisereserve wordt eveneens vermenging van financieringsstromen tegengegaan: de algemene bijdrage wordt benut voor de algemene (regiobrede) taken van de GGD, de projectbijdragen worden ten volle ingezet voor de acquisitie en uitvoering van projecten en de tariefinkomsten worden aangewend voor de ontwikkeling en uitvoering van de te onderscheiden tarieftaken.
- 3) Het uitgangspunt van kostendekkendheid maakt ook dat er knelpunten in de bedrijfsvoering ontstaan. Om maar te kunnen voldoen aan het uitgangspunt van kostendekkendheid is de zakelijke dienstverlening zodanig georganiseerd dat het kostenniveau direct "meebeweegt" met de omzetontwikkelingen. Zo wordt er veelvuldig met tijdelijke contracten gewerkt. Dit komt uiteraard de continuïteit in de dienstverlening niet ten goede. Met het instellen van een egalisereserve wordt er meer rust gecreëerd in de bedrijfsvoering.

De bovenbeschreven overwegingen vormen naar ons oordeel voldoende basis om de instelling van een egalisereserve voor zowel projecten als tarieftaken aan u voor te stellen.

¹, de forensische geneeskunde wordt hiertoe niet gerekend, omdat ten aanzien van deze taak wordt uitgegaan van een sluitend contract. JGZ-taken met een soortgelijk financieel karakter (kostendekkend uitgangspunt) worden wellicht wel in toekomst gekwalificeerd als tarieftaak.

Kenmerken van de egalisereserve

In de bijlage treft u een volledige beschrijving aan van de egalisereserve voor projecten als de egalisereserve voor tarieftaken. De voeding van de reserve evenals het bestedingsdoel is daarin vastgelegd. Verder is het plafond van de reserve erin vastgelegd.

De bovengrens van een egalisereserve is vaak arbitrair bepaald. Een echte grondslag daarvoor ontbreekt meestal. Voor de beoogde egalisereserves is gekeken naar de omzontwikkeling van de afgelopen jaren:

Zakelijke dienst	Gemiddelde omzet 2005-2007 ²
Projecten	€ 1.075.000,-
Tarieftaken	€ 1.250.000,-

Voorgesteld wordt om het plafond van de beide reserves in te stellen op een niveau dat gelijk is aan 10% van de gemiddelde omzet over de laatste drie boekjaren.

Grenscorrectie

Bij de meeste reserves is de bovengrens voor onbepaalde tijd gefixeerd. Uitzondering hierop vormt de algemene reserve, welke is gekoppeld aan een bedrag per inwoner. Maar ook met deze koppeling wordt de weerstandscapaciteit van de reserve mettertijd aangetast door geldsontwaarding. Daarom opteren wij voor de beoogde reserve een "waardevaste" bovengrens, die vierjaarlijks wordt gecorrigeerd voor inflatie. De indexering zal zijn gebaseerd op de inflatiecijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)³.

Voorstel

1. In te stemmen met de instelling van een egalisereserve voor projecten, conform bijlage 1.
2. In te stemmen met de instelling van een egalisereserve voor tarieftaken, conform bijlage 2.
3. Het plafond van de egalisereserve voor projecten bij aanvang in te stellen op € 107.500,-, zijnde 10% van de gemiddelde omzet over de afgelopen drie boekjaren.
4. Het plafond van de egalisereserve voor tarieftaken bij aanvang in te stellen op € 125.000,-, zijnde 10% van de gemiddelde omzet over de afgelopen drie boekjaren.
5. Het plafond van de reserve vierjaarlijks te corrigeren voor inflatie, conform opgave CBS.

Enschede, (24-02-2009)

Dagelijks bestuur,

secretaris,

voorzitter,

dr. J.M.E. Traag

P.E.J. den Oudsten

Bijlagen 2

² De omzetcijfers over 2008 zijn in dit stadium nog niet paraat

³ Betreft de zogenoemde "consumentenindexcijfer van alle huishoudens" gepubliceerd door het CBS